

PROTOKOLL

Datum
2022-11-22

Diarienummer
M-2022-0730 ks1.2

ITM-skolans genomgång av miljöledningssystemet och arbetet med hållbarhetsmålen

Protokoll nummer:

02/2022

Datum för mötet:

22 november 2022 kl. 14.00-15.00

Plats för mötet:

Sing-sing, plan 6, rum 613 och Zoom

Närvarande (beslutande):

Pär Jönsson, skolchef

Närvarande (med yttranderätt):

Christina Carlsson, administrativ chef
Jenni Hollbrink, kommunikationsansvarig
Björn Laumert, prefekt Energiteknik
Mats Magnusson, forskarutbildningsansvarig
Andrew Martin, fakultetsförnyelseansvarig
Annika Lilja, serviceansvarig
Anna Jerbrant, vice skolchef, grundutbildningsansvarig
Annika Borgenstam, prefekt Materialvetenskap
Mohammad Abuasbeh, doktorandrepresentant
Anna Berglund, hållbarhetsstrateg, KTH Sustainability Office (KTH SO)
Hélène Hermansson-Järvenpää, projektledare KTH SO
Erica-Dawn Egan, hållbarhetsstrateg KTH SO
Kristina von Oelreich, hållbarhetschef KTH SO

Frånvarande:

Magnus Wiktorsson, prefekt Industriell produktion
Martin Edin Grimheden, prefekt Maskinkonstruktion
Cali Nuur, prefekt Industriell ekonomi
Arnold Pears, prefekt Lärande
Per Lundkvist, vicerektor för hållbar utveckling

§ 1 Inledning och syftet med mötet

a) Val av justerare

Pär Jönsson utsågs som ordförande, Anna Berglund utsågs som sekreterare, och Anna Jerbrant som justerare.

b) Föregående möte

En åtgärd kvarstår från föregående möte. ”Skolledningen återkopplar vem på ITM-skolan som ska ha funktionen som lokal granskare”.

Åtgärd: Punkten tas upp på ITM-skolans Q-möte den 25 november 2022.

c) Syfte

Syftet med mötet är att följa upp hur miljöledningssystemet fungerar och utvecklas på skolan och hur arbetet går med att nå KTH:s hållbarhetsmål och klimatmål för perioden 2021-2045.

§ 2 Status avseende åtgärder i skolans handlingsplan 2022

Ett urval av de åtgärder som vidtagits för att nå KTH:s hållbarhets- och klimatmål 2021-2045 diskuterades.

Mål Utbildning

”KTH är ett ledande tekniskt universitet inom **utbildning** för hållbar utveckling där alla studenter efter examen ska kunna driva på och medverka i omställningen till en hållbar utveckling samt ett jämställt och klimatneutralt samhälle”.

Självreflektion kring hållbarhet i riktlinjer för kandidat-, master-, lic, -och doktorsexamen.
En diskussion fördes huruvida riktlinjer för kandidat-, master-, lic, -och doktorsexamen behöver uppdateras så att de innefattar krav på självreflektion kring hållbarhet. Anna Jerbrant påpekade att på civilingenjörsutbildningar finns krav på hållbarhet i examensmålen och att reflektioner kring hållbarhet görs i alla exjobb.

Mål Forskning

”KTH är ett ledande tekniskt universitet inom **forskning** för hållbar utveckling och ett klimatneutralt samhälle”.

Utifrån visualiseringsverktyget Case, diskutera hur man kan kommunicera forskning externt kopplat till FN:s globala mål.
ITM skolan har kopplat samtliga forskningsprojekt till FN:s globala mål i visualiseringsverktyget Case. Mötesdeltagarna var samstämmiga om att Case är ett bra och effektivt verktyg för att följa upp vilka hållbarhetsmål som skolan arbetar inom.

Kristina von Oelreich informerade om att även EECS skolan har börjat använda Case för uppföljning av forskningsprojekt.

Mål Samverkan

”KTH:s **samverkan**, forskning och innovationer bidrar till en hållbar utveckling, jämställdhet samt klimatomställning och har en ökad och tydlig påverkan på samhället”.

Använda campusområdena i forskning kring hållbar utveckling.
ITM skolan arbetar aktivt med hållbarhet inom både utbildning och forskning, men kan bli bättre på att synliggöra vad som görs. En diskussion fördes kring att synliggöra de forskningsprojekt som finns tillgängliga på campusområdena. Björn Laumbert nämnde att på

institutionen för energiteknik finns forskningsprojekt som exempelvis solceller på taken som skulle kunna lyftas fram och synliggöras.

Åtgärd: KTH SO kontaktar Björn Laumbert för att lyfta fram forskningsprojekt som finns på campusområdet.

Ett önskemål lades fram om att kunna visualisera fler än tre av FN:s globala mål för respektive utbildningsprogram på studentwebben eftersom tre mål inte ger en rättvisande bild av vad programmen erbjuder. Hélène Hermansson-Järvenpää meddelade att en diskussion kring frågan pågår och att hon tar med sig önskemålet. Hélène Hermansson-Järvenpää nämnde att ett ytterligare förslag som har diskuterats är att inte visualisera programmen med några av FN:s globala mål utan istället ha en löpande text som beskriver hur programmen bidrar till FN:s globala mål.

Mål Organisation och arbetssätt

”KTH:s arbete med hållbar utveckling och jämställdhet är integrerat i verksamheten och **anställda** och de som arbetar på uppdrag av KTH har kunskap och ges förutsättningar att bidra utifrån sin roll”.

Interna utbildning för anställda och studenter inom KTH

En utbildning om hållbarhet för alla anställda håller på att tas fram i samarbete med e-learning på ITM-skolan och HR. Tidplan för lansering är årsskiftet 2023.

Utfasning av särskilt farliga ämnen.

ITM arbetar aktivt för att fasa ut särskilt farliga ämnen. Uppföljning av status görs på ITM-skolan Q-möte.

Mål Hushållning med resurser

”KTH:s verksamhet präglas av en **god hushållning med resurser** så att det bidrar till en hållbar utveckling och klimatneutralt samhälle”.

Resvaneundersökning under november 2022

En enkät skickades ut till alla anställda på KTH den 21 november 2022. Sista svarsdatum är 5 december. Samtliga mötesdeltagare uppmanades att besvara enkäten.

Projekt om cirkulära möbelflöden

Anna Berglund informerade om status för projektet kring cirkulära möbelflöden. Projektet befinner sig i nu i slutfasen och lansering planeras för 2023.

Regeringsuppdrag avseende minskning av elförbrukningen

Kristina von Oelreich informerade om regeringsuppdrag om energibesparing i statliga myndigheter. Mängden el som köpts samt energibesparingsåtgärder rapporteras månatligen av KTH Sustainability Office till Energimyndigheten till och med mars 2023. Mot bakgrund av regeringsuppdraget och KTH:s hållbarhets- och klimatmål arbetar KTH tillsammans med våra fastighetsägare för att ta fram en gemensam energisparplan. KTH SO rekommenderades att ta kontakt med Björn Palm på ITM skolan som arbetar med relaterade frågor på ITM skolan.

Mål Klimat

”KTH är ett ledande tekniskt universitet för klimatomställning och ett klimatneutralt samhälle”.

Datum för workshops om effektiva och klimatsmarta möten

Föreslaget datum för workshops om effektiva och klimatsmarta möten. 17/3, kl 9.00-11.00, 2023.

Pär Jönsson meddelade att han önskar att upplägget för workshoppen ska ha en koppling till den information som finns i Case om forskningsprojekt.

Åtgärd: ITM skolan återkommer till KTH SO för att diskutera upplägg fastställa datum för workshop.

§ 3 Intern miljörevision

Kristina von Oelreich informerade om de förbättringsförslag som föreslagits vid höstens interna miljörevision (se bilaga 1). En revisionsrapport kommer att skickas till de funktioner som deltagit i revisionen samt till administrativ chef och skolchef.

Fokusområden för revisionen var:

- Hållbarhet inom ramen för lärartillsättningar och befordringar, HR VS samt Dekanus
- Integrering av miljö och hållbarhet i det dagliga arbetet, Ledningskansliet VS samt KTH Innovation VS
- Integrering av KTH:s miljöledningssystem i det nya samordnade verksamhetsstödet, VS
- Integrering av KTH:s miljöledningssystem, CBH-skolan institutionen för kemiteknik, institutionen för genteknologi, avdelningen för teoretisk kemi och biologi
- Integrering av miljöledningssystemet och KTH:s hållbarhetsmål inom ramen för utbildning, Kursansvarig/lärare
- Integrering av miljöledningssystemet och KTH:s hållbarhetsmål inom ramen för forskning, Forskare
- Avfall/källsortering
- Beredskap och nödlägen

§ 4 Omvärlds-och risk-/möjlighetsanalys

Säkerhetsdatablad

ITM-skolan arbeta med detta och följer upp fråga på nästkommande Q-möte.

Tjänsteresor

Workshop ska genomföras under 2023 (se 2§, Klimat)

§ 5 Mötet avslutas och tidpunkt för nästa Ledningens genomgång fastställs

Ingen tidpunkt fastställdes på mötet.

Åtgärd: KTH SO kontakter ITM skolan för att fastställa tidpunkt.

Bilagor:

20221122 slutlig presentation

Vid protokollet

Anna Berglund

Sekreterarens för- och efternamn

Sekreterare, Anna Berglund

Ordförandes för- och efternamn

Ordförande, Pär Jönsson

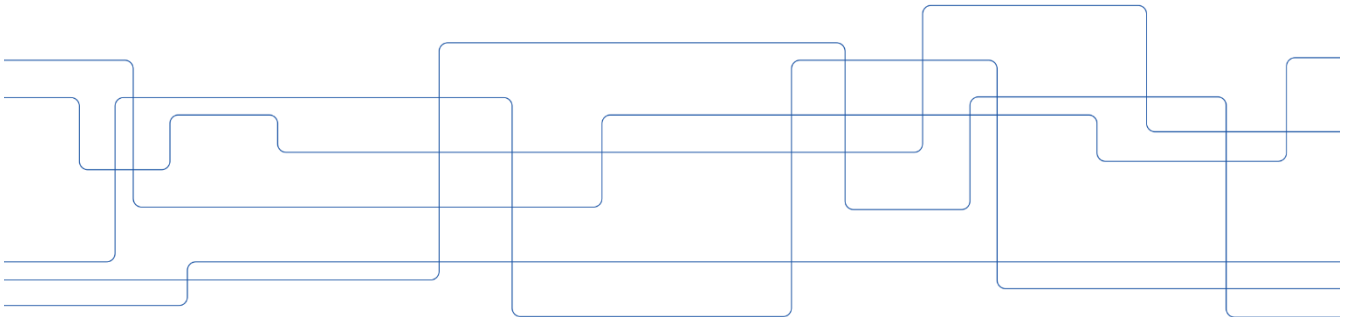
Justerarens för- och efternamn

Justerare, Anna Jerbrant

Justeringsdatum:

ITM-skolans Ledningens genomgång av miljöledningssystemet

Datum: 2022-11-22 Tid: 14.00-15.00 Plats: Sing-sing, plan 6, rum 613

Ordförande, sekreterare och justerare

- Ordförande: Skolchef
- Fördragande: Hållbarhetschef
- Sekreterare: Hållbarhetsstrateg
- Justerare av mötets protokoll:

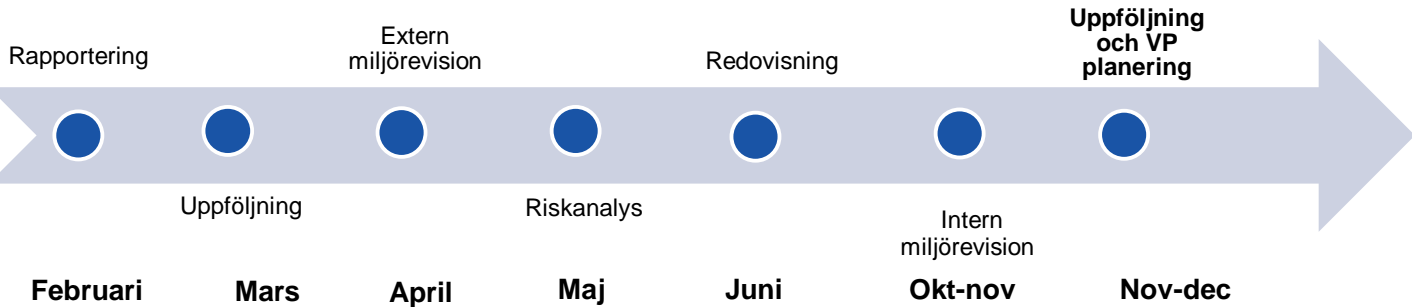

Dagordning

1. Inledning och syftet med mötet
2. Uppföljning av skolans handlingsplan 2022
 - Utbildning, forskning och samverkan
 - Organisation och arbetssätt
 - Hushållning med våra resurser/klimat
3. Intern- och extern miljörevision
4. Omvärlds- och risk-/möjlighetsanalys
5. Mötet avslutas och tidpunkt för nästa ledningens genomgång föreslås

Miljöledningssystemets årscykel

Omvärldsfaktorer, intressenters krav och förväntningar

Ledarskap och åtagande

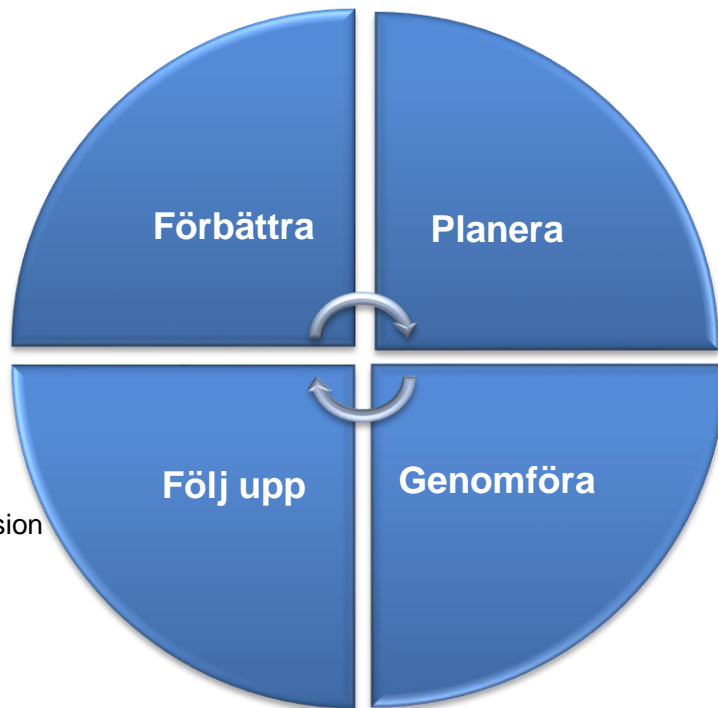
Vision, hållbarhetspolicy, roller, ansvar och befogenheter

Förbättringar

- Avvikelse och
- Korrigerande åtgärder
- Ständig förbättring

Utvärdering miljöprestanda

- Övervakning
- Mätning
- Utvärdering
- Intern miljörevision
- Ledningens genomgång

Planera

- Risker och möjligheter
- Betydande miljöaspekter
- Bindande krav
- Mål och åtgärder

Stöd och verksamhet

- Resurser
- Kompetens och medvetenhet
- Kommunikation
- Dokumentation
- Verksamhetsprocesser

2. Uppföljning av skolans handlingsplan 2022

Målområde utbildning, forskning och kommunikation

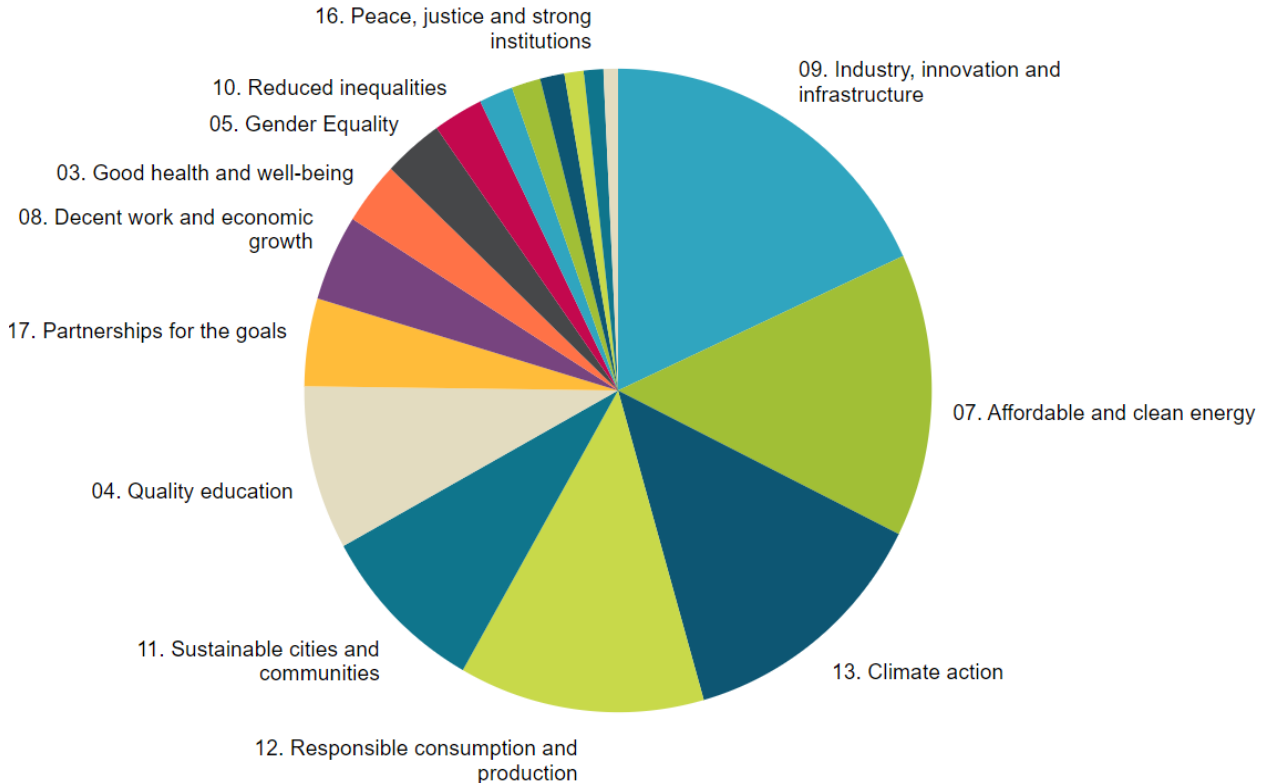
Mål 1 KTH är ett ledande tekniskt universitet inom **utbildning** för hållbar utveckling där alla studenter efter examen ska kunna driva på och medverka i omställningen till en hållbar utveckling samt ett jämställt och klimatneutralt samhälle.

- Riktlinjer för kandidat-, master-, lic, -och doktorsexamen behöver uppdateras så att det finns krav på självreflektion kring hållbarhet.

Mål 2 KTH är ett ledande tekniskt universitet inom **forskning** för hållbar utveckling och ett klimatneutralt samhälle.

- Utifrån visualiseringsverktyget i Case diskutera:
Hur man kan kommunicera forskning externt, kopplat till FN:s globala mål.
Hur man kan stärka den tvärvetenskapliga forskningen inom hållbar utveckling.

2. Uppföljning av skolans handlingsplan 2022 - Forskningsprojekt kopplat till FN:s globala mål

2. Uppföljning av skolans handlingsplan 2022

Målet samverkan och målet organisation och arbetssätt

Mål 3 KTH:s **samverkan**, forskning och innovationer bidrar till en hållbar utveckling, jämställdhet samt klimatomställning och har en ökad och tydlig påverkan på samhället.

- Använda campusområdena i forskning kring hållbar utveckling.

Mål 4 KTH:s arbete med hållbar utveckling och jämställdhet är integrerat i verksamheten och **anställda** och de som arbetar på uppdrag av KTH har kunskap och ges förutsättningar att bidra utifrån sin roll.

- Interna utbildning för anställda och studenter inom KTH
- Fasa ut särskilt farliga ämnen som inte är en nödvändig del av forskning eller undervisning.

2. Uppföljning av skolans handlingsplan

Målområde: God hushållning med resurser och klimatmålet

- **Mål 5** KTH:s verksamhet präglas av en **god hushållning med resurser** så att det bidrar till en hållbar utveckling och klimatneutralt samhälle.
- Enkätundersökning avseende resvanor, hösten 2022.
- Projekt om cirkulära möbelflöden.
- Regeringsuppdrag avseende minskning av elförbrukningen.

- **Mål 6** KTH är ett ledande tekniskt universitet för **klimatomställning och ett klimatneutralt samhälle**
- Datum för workshops om effektiva och klimatsmarta möten. 17/3, kl 9.00-11.00, 2023.

2. Uppföljning av skolans handlingsplan

Regeringsuppdrag- vidta energibesparingsåtgärder inom den statliga förvaltningen

- **Bakgrund:** Inför den kommande vintern är det av avgörande betydelse att minska användningen av alla energislag. Alla länder behöver bidra till minskningen.
- Krav på **rapportering** till Energimyndigheten:
 - Månadsvis redovisa mängden el som köpts i kWh.
 - Löpande redovisa vilka åtgärder de har vidtagit för att minska sin elanvändning.
 - Redovisningsperiod- start den 19 oktober 2022 och den sista i april 2023.

2. Uppföljning av skolans handlingsplan

KTH:s fullgörande av regeringsuppdraget

- KTH SO ansvarar för den **månadsvisa rapporteringen** till energimyndigheten.
- Möten sker med samtliga **fastighetsägare** kring regeringsuppdraget.
- KTH-SO tar fram en **energispårplan** i samverkan med fastighetsägare, skolorna och berörda avdelningar på GVS.
- Energispårplanen avser att redovisa pågående och nya åtgärder (Flera effektiva, energismarta och billiga åtgärder kan på kort sikt vidtas för att minska användningen av el samt åtgärder för hantering av energitoppar).
- Ett **pilotprojekt** genomförs med en utvald byggnad för att se vilka åtgärder som behöver vidtas.
- **Information** om regeringsuppdraget på intranätet att länka till

[Regeringsuppdrag: Energibesparing i statliga myndigheter | KTH Intranät](#)

- **Åtgärdsarbetet följs upp** inom ramen för miljöledningssystemet och redovisas till Energimyndigheten och till Naturvårdsverket i den årliga rapporteringen.

3. Intern- och extern miljörevision

Öppna förbättringsförslag från intern miljörevision 2021 och extern revision 2022 avser kemikalier och tas omhand på ITM-skolans Q-möten.

Intern miljörevision 2022 - fokusområden

- HR och fakultetsrådet roll / ordförande/dekanus (personalutbildning, rekrytering)
- KTH Innovation- innovationsprocessen och hushållning med resurser.
- Ledningskansliet- hur integreras miljöledningssystemet i GVS samgåendet.
- CBH-skolan, institutionen för kemiteknik, institutionen för genteknologi, avdelningen för teoretisk kemi och biologi.
- Integrering av miljöledningssystemet och KTH:s hållbarhetsmål inom ramen för utbildning, Kursansvarig/lärare
- Integrering av miljöledningssystemet och KTH:s hållbarhetsmål inom ramen för forskning, Forskare
- Lagefterlevnad: avfall/källsortering – containrar och avfallsrum (plockanalyser)

3. Intern miljörevision 2022- preliminärt resultat

Fakultetsrådet roll/ ordförande/Dekanus

- Förbättringsförslag att gå igenom styrdokumenterna i rekryteringar och befordringsprocesserna för lärartillsättningarna för att säkerställa att hållbar utveckling finns med där så är relevant. Det omfattar kopplingen till anställningsnämnden och befordringsnämnden samt skolornas lokala rekryterings- och docentkommittéer.
- Förbättringsförslag att se över hur KTH kollegiala forum och skolkollegierna kan inom ramen för sitt arbete stödja arbetet med att nå KTH:s hållbarhetsmål.
- Förbättringsförslag att föra en dialog med Etikuskottet för att diskutera hur hållbar utveckling kopplar till deras uppdrag och KTH:s arbete med hållbarhetsmålen.
- Förbättringsförslag att säkerställa att hållbar utveckling finns med inom ramen för revideringen av kvalitetssystemet för utbildning, forskning och samverkan.

3. Intern miljörevision 2022- preliminärt resultat

Integrering av miljöledningssystemet och KTH:s hållbarhetsmål inom ramen för utbildning, Kursansvarig/lärare

- Förslag att skicka ut enkätundersökning i samband med att studenterna ansöker om examen för att undersöka vad studenterna fått med sig avseende hållbarhet. Enkäten administreras centralt på KTH.
- Förslag att använda en referensgrupp med studenter för att stämna av att det som anges i programanalyserna stämmer överens med studenterna uppfattning.
- Programanalysen skulle kunna göras digital och publiceras online för att underlätta tillgänglighet och arbetet med den, att den byggs på från år till år genom att man lägger till vad som gjorts sedan sist och inte börjar om från början varje år.

3. Intern miljörevision 2022- preliminärt resultat

Integrering av miljöledningssystemet och KTH:s hållbarhetsmål inom ramen för utbildning, Forskare

- Dialogen mellan kommunikationsavdelningen och forskare kan förbättras i syfte att tydliggöra vad och hur forskningen ska kommuniceras.
- Ökad kompetens och bättre verktyg för att handleda doktorander genom att forskare tar del av kurserna i hållbar utveckling för doktorander. Doktorandkurser borde samlas på en sida så det är lättare för doktoranderna att få en överblick över tillgängliga kurser.
- Förbättrat stöd och kompetens kring hållbara möten. Avdelningschefer har ett ansvar över antal genomförda resor och restriktiva med vilka resor de godkänner.
- Se över nuvarande rutiner för användning av CASE så att det går att följa upp forskningsprojektens koppling till FN:s globala mål (se ITM-skolans uppföljning av de globala målen i Case).

Intern miljörevision 2022 – preliminärt resultat

Analyser genomfördes på 3 st containrar (Brinellvägen 70 och 33) och 5 st avfallsrum på utvalda adresser på KTH Campus.

Plockanalys containrar

Brinellvägen 70

Inget farligt avfall fanns i containern.

60% av containerns vikt är trä och metall (bör sorteras redan vid källan som enskilda fraktioner)
Returpapper, wellpapp och glasförpackningar från containrar återvinns inte. Behöver sorteras vid källan
Metall, lyftstroppar, glas och trädgårdsavfall är ej brännbart material och utgör ca 40 % av vikten, vilket är korrekt avropat på denna container.

Intern miljörevision 2022 – preliminärt resultat

Plockanalys hushållsavfall (osorterat)

Fraktion	Vikt (kg)
Inert material (aska, porslin, kattsand)	1,5
Farligt avfall	5,4
Textil	6,3
El- och småelektronik	6,64
Metall	12,51
Övrigt	12,9
Glas	13,6
Bioavfall	67
Plast	88,45
Papper och kartong	273,5
Totalt	487,8

4. Omvärlds- och risk-/möjlighetsanalys

Skolans omhändertagande av följande risker:

- Säkerhetsdatablad
- Tjänsteresor
- Energianvändning och lokalnyttjande.

5. Mötet avslutas och tidpunkt för nästa ”ledningens genomgång” beslutas

- Datum för nästa ledningens genomgång X 2023.